

nga tamariki i riro i tenei mate i te tau 1925. Ko te nuinga o nga tamariki e mate ana i te "torohi raumati," he tamariki e whangaia ana ki te patara. O nga rau tamariki a te mate nei e kawea ana ki Great Ormond Hospital for sick children i te tau. e 96 tamariki i roto i te rau he tamariki whangai ki te patara. E wha tamariki ano i roto i te rau i pangia e te torohi raumati ia ratau e ngote ana i o ratau koka. Te takiwa kaha te mate nei ko te raumati. Ka piki te wera i nga raumati, ka piki ano te kaha o te mate nei ki te patu tamariki. Ko Ahuhata te marama kaha o te mate nei ki Ranana. Ko Hanuere, me Pepuere ki a tatau nei. I Ranana, mehemea ka eke te kaha o te wera o te ra ki te 100, e 550 e mate ana. Kahoki iho ki te 90, e 450 e mate ana. Ka heke ki te 50, e 25 e mate ana. No reira kia mohio mai koutou wahine ma, ko nga marama kaha te wera e takoto mai nei i mua i o koutou aroaro nga marama aitua te tamariki whangaia ki te patara. Ko tetahi take i penei ai, e tere ana te "kawa" ara te pirau o te miraka i te wera. Ka "Kawa" te miraka ki ro kena, ki ro patara, ki roto hoki i te ngote.

Te putake o tenei mate he ngārara ano, pera me era kua korerotia ake ra mo nga mate tuatahi ra. Engari he hapū kē no reira enei ngarara. He maha aua momo e whakakawa nei, e whakapirau nei i te miraka. Kaore ano i ata mohiotia ko te whea o aua momo e timata nei i taua torohi raumati.

Ko te whakawhiu ki te kai te putake kaha o te mate nei: haunga ia nga ngarara. Ka nui te whangai, ka wherea te puku, ka mate, ka ruaki. Kia kaha rawa hoki te mate o te puku i te nui o te kai, ka eke mai nga ngarara me o ratou nei kaha, ki te awhina i te mate kia nuku atu.

Tetahi kai-awhina nui o te mate nei, ko te waiho i te tamaiti i roto i te whare huihui, kaha te wera, kore hau pai, haunga, hē manawa hoki.

NGA WAHI MATE.

I timata atu i te puku. Ka whero te ahua. Ka matotoru. Ka heke te wai penei i te huare nei. Ka mamae ano hoki. Ki te uru mai te kai ka panaia ake ki waho, ara, ka ruakina. Ka whero katoa ano hoki nga whēkau, tae noa atu ki tona mutunga mai. Ka mate te puku, ka ruakina mai te kai. Ka mate nga whēkau, ka torohitia nga kai, nga aha ranei. Ko te torohi e pana ana i nga mea kino ki waho. Kei te wetiweti katoa, kei te tuiro hoki a roto o te puku, me nga whekau. Penei i te kiri e wera nei: Ka pa atu te ringaringa ka ohoohe i te mamae. Ki te roa, ka piki ake te mate ki te waha whaka ma ai.

NGA TOHU O TE MATE.

Kei te mohio te nuinga o nga wahine whanautamariki ki nga tohu o te mate nei. E rua nga tino tohu. He ruaki, he torohi. He tere te pahuhutanga i te tamaiti. Ka takaroro nga whatu. Ka poharu ki roto te "waha-kai" (fontanelle)—wahi ngohengohe i runga o te mahunga. Ka teretere te nga.